

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВЕБ 2.0 В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Синяк І.В.

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Стрімкий розвиток новітніх технологій, зокрема інформаційних та мережних, призвів до трансформації освітньої діяльності, що відображає нові вимоги до членів суспільства та зміни освітньої парадигми. Можна впевнено стверджувати, що має місце тенденція злиття освітніх та інформаційних технологій навчання. Освітняни змушені розв'язувати непросте завдання: застосувати сучасні новітні технології шляхом інтегрування їх у навчально - виховний процес, і сформувати в молодого покоління такі риси, які б забезпечили успішну самореалізацію їх в сучасному соціумі по закінченню шкільного навчання. Нещодавно завданням номер один в освіті вважали передачу знань, умінь і навиків від вчителя до учня, а сьогодні перед педагогами стоять нові по якості завдання, продиктовані вимогами стрімко інформатизованого суспільства.

Широке поширення інтернет – технологій в суспільстві і в освітньому середовищі зумовлюють актуальність формування нового погляду на зміст освіти, знаходження нових методів, форм і засобів навчання. Згідно Н.В.Морзе, ці засоби поділяють на інформаційні, дидактичні, технічні. Щодо інформатики, то їх можна умовно поділити на дві групи: традиційні та нові інформаційні технології [1]. Серед останніх виділяються сервіси Веб 2.0, які вперше описав Тім О'Рейлі у статті „ Що таке Веб 2.0”. Соціальні сервіси ВЕБ 2.0 в якості засобів навчання досить детально розглянув в своїй статті і Є. Патаракін [2]. Слід відзначити, що практичне використання соціальних сервісів в освіті досить обмежене. Причиною цьому, очевидно, є те, що в публікаціях, які висвітлюють цю тему, розглянуто мало прикладів реалізації можливостей інтернетспільнот і соціальних веб - технологій у навчанні. Звідси, метою даної роботи є розгляд послуг сервісів ВЕБ 2.0, які можна ефективно застосовувати у навчально - виховній роботі.

Всесвітня мережа – це не лише комп'ютери, пов'язані між собою, а і певна спільнота людей, об'єднаних колективною працею, спільними інтересами, та спілкуванням. На даний момент пропонується досить широкий спектр спеціальних послуг (сервісів), за допомогою яких люди можуть обмінюватися творчими ідеями, коментаріями, та актуальною інформацією. Такі інтернет - технології називаються Веб

2.0 або соціальними сервісами. Веб 2.0 – друге покоління мережевих сервісів Інтернету, і на відміну від першого покоління, надає користувачам сучасні інструменти колективного розроблення онлайн ресурсів, що спонукає до налагодження соціальної узгодженої взаємодії, що на думку Є. Патаракіна сприяє вихованню спільного мислення, толерантності та критичності сприйняття інформації [2].

Озвучення терміну Веб 2.0 вперше з'явилося у публікації Тіма О'Рейлі «Що таке Веб 2.0», де було зазначено, що «Веб 2.0 – це не просто інтеграція сервісів, це ідея використання колективного розуму»[3].

Діяльність учасників мережевої спільноти визначає типологію веб - ресурсів. Основними типами можна назвати:

- wikiwiki;
- геосервіси.
- сервіси для створення і збереження закладок;
- сервіси зберігання файлів мультимедіа;
- пошукові системи;
- блоги.

Зупинимось докладніше на одному із типів веб – сервісів. Розглянемо мережеві журнали (блоги) і оцінимо можливості реалізації їх технологій у навчально-виховному процесі. Блог (англ. blog, від web log, "мережний журнал або щоденник подій") — це веб - сайт, основний вміст якого становлять записи (пости), що регулярно додаються, оновлюється користувачем. Блог є специфічною формою організації спільноти користувачів навколо певного автора чи авторів блогу. [4]

За розміщенням блоги можуть бути - мережними або окремими. За авторством - особистими або суспільними. За змістом – тематичними або загальними. Відвідувачі блогу не лише переглядають публікації, а і можуть дописувати свої коментарі, щодо публікацій на сторінках ресурсу.

До переваг сервісу слід віднести:

- доступність, простоту використання;
- ефективність та раціональність організації інформаційного простору;
- інтерактивність;
- мультимедійність;
- надійність;
- безпечність.

Великий комунікаційний потенціал і можливості, які надають блоготехнології дозволяють учасникам навчального процесу ефективно вирішити такі питання, як:

- створення особистого інформаційного простору, наприклад, педагога – предметника;
- організація закритих і відкритих співтовариств для колективної творчої співпраці;
- забезпечення взаємодії між учнями і вчителем, класним керівником і батьками для розв'язування питань, поточних проблем і організаційних моментів;
- проведення групових консультацій, обговорень, дискусій;
- надання учням можливості обміну інформацією одне з одним;
- застосування в навчальному процесі тестів та опитування;
- створення електронних бібліотек;
- створення спільних медіасховищ.

Блог може бути не тільки платформою, де озвучуються і реалізуються думки та ідеї автора, а й місцем спільного обговорення та розв'язання нагальних освітніх задач (блог методоб'єднання вчителів - предметників <http://imtrmk.blogspot.co.uk/>). Таким чином вчителі дістали зручний сучасний інструмент для впливу на ефективність навчання і можуть створювати блоги для різних цілей, застосовуючи їх:

1. В якості теки матеріалів до тієї чи іншої теми. Учитель завантажує у свій блог, карти, фотографії, презентації тощо, щоб потім задіяти їх на уроці. До цієї роботи слід залучати і учнів, щоб разом наповнювати скриньку знань, наприклад як це реалізовано у блогах Н.Братішко та О.Вороновської (<http://dzvinochok14.blogspot.com/>, та <http://voronovskaya.blogspot.com/>).
2. В якості інструменту організації колективної роботи. Користувачі блогу спілкуються один з одним, обмінюються думками, вчать розподіляти обов'язки, розв'язують конфлікти, що виникають у спільній діяльності. Спільна творча праця зближує учнів, виховує такі цінні людські якості, як довіра, вимогливість, самооцінка і взаємоконтроль. Результати спільної роботи викладаються на сторінках блогу, наприклад, як це зроблено Т. Орловою (<http://podarok77.blogspot.com/2008/01/blog-post.html>).
3. Як засіб організації самостійної роботи (оголошення завдання і контроль щодо його виконання). Приклад - блог Я. Федорака (<http://nub.com.ua/2009/07/animating-the-ball/>). Учні бачать інструкцію застосування тих чи інших знань, так і результат, який повинен бути на кожному етапі реалізації її . Через коментарі вони отримують поради

та підказки. На сторінках блогу шукаються шляхи розв'язування виникаючих проблем, узгоджується співпраця користувачів .

4. В якості оцінювання знань, умінь і навичок учнів та засобу самоконтролю. На сторінках блогу можна розмістити самостійну, контрольну роботу, тести, вправи, задачі, інші завдання. Приклад можна подивитися на сайті <http://fizkab.blogspot.com/2009/10/blog-post.html>, який створила О.Кабакова.
5. Як засіб рефлексії – учні фіксують у своїх записах на сторінках блогу, про що вони дізнались, чому навчилися, виконуючи завдання, діляться проблемами, допомагають один одному порадами. Прикладом можна назвати знову ж сайт http://fizkab.blogspot.com/2009/11/blog-post_10.html.
6. В якості презентації дітьми власних творчих робіт. Тут учні мають можливість бути побаченими, почутими і оціненими учасниками мережевої спільноти, одержати відгуки, коментарі, що дуже важливо для їхньої самооцінки. В Панфілівському НВК створений блог – шкільна газета «Словограй» (<http://slovogra14.blogspot.com/>). Світ шкільної преси - значима частина внутрішкільного життя, до виражає його багатогранність і динамічність, тому робота над шкільною інтернет – газетою важливий засіб самовираження дітей. На сторінках газети учні проводять різні опитування, конкурси, публікуються творчі роботи, демонструються фотографії, створюються дискусійні площадки. Над випусками газети працює цілий колектив творчої молоді – редактори, дизайнери, кореспонденти. В процесі спільної діяльності встановлюється взаєморозуміння між учнями різних класів. Робота ведеться під керівництвом Н.Братішко – вчителя української мови та літератури, та І.Синяк – вчителя інформатики.

В учбовому процесі школи інтернет – технології можуть бути представлені таким чином:

- блог вчителя – предметника;
- блог класу;
- блог - читацький щоденник;
- блог - щоденник гуртка;
- блог предметного об'єднання;
- блог – бібліотека;
- блог навчального проекту;
- блог-портфоліо вчителя;

- блог - електронний зошит учня;
- блог керівництва шкільного закладу;
- блог шкільного психолога;
- блог для спілкування з батьками;
- блог - шкільна газета.

В Чернігівському районі вчителі вивчали технології ВЕБ 2.0 по програмі Intel під керівництвом Барканової С.В., а також при проходженні курсів підвищення кваліфікації при Запорізькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти. Це дало змогу в нашій школі приступити до створення блогів вчителів – предметників (блог учителя української мови Н.Братішко (<http://dzvinochok14.blogspot.com/>), блог учителя зарубіжної літератури О.Вороновської (<http://voronovskaya.blogspot.com/>), блог - шкільна газета «Словограй» (<http://slovogra14.blogspot.com/>)).

В перспективі залучення всіх вчителів – предметників, класних керівників, творчої молоді, батьків, адміністрації закладу до співпраці, щоб мати змогу всі створені блоги ув'язати в одне ціле, створивши єдину інформаційну блогосферу школи. Наприклад, як це зроблено на даних сайтах http://en-school2.at.ua/index/nashi_blogi/0-148 і <http://www.school640.ru/skolnye-blogi>.

Колективна мережна співтворчість є на сьогоднішній день найвищою формою інтернет – діяльності. Використання блог – технологій відкриває унікальні можливості перед учасниками освітнього процесу, спонукає їх до творчого підходу в реалізації навчальних завдань, дає інструменти для організації ефективної співпраці в навчанні. Тому, не тільки доцільно, а й вкрай необхідно впроваджувати в освітній процес інтелектуальні веб – технології, підключати ресурси і використовувати можливості, надані інтернет – середовищем. Це дає можливість кожному учаснику освітнього процесу брати активну участь в його реалізації, підвищити мотивацію навчання і, відповідно, якість освіти.

Література:

1. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Навч. посіб.: У 3ч. / Морзе Н.В [за ред. акад. М.І. Жалдака]. – К.: Навчальна книга, 2004.-Ч.1: Загальна методика навчання інформатики.
2. Патаракін Є.Д. Створення учнівських, студентських і викладацьких спільнот на базі мережевих сервісів Веб 2.0. /Патаракін Є.Д. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2007. – 88 с. - (В надз.: Програма Intel “Навчання для майбутнього”. Соціальні сервіси Веб 2.0)
3. Тім О’Рейлі. Що таке Веб 2.0. Електронна бібліотека RoyalLib.com. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://royallib.com/read/oreyl_tm/shcho_take_veb_20.html#0.

4. Web 2.0 для мережевого проекту - ВікіОсвіта [Електронний ресурс] - Режим доступу:
http://wiki.iteach.com.ua/Web_2.0_для_мережевого_проекту.